

contactpersoon: Ward Bohé, conservator, 03 778 34 51, ward.bohe@sint-niklaas.be

plaats

de Salons

datum

25-06-2018, 20.00

aanwezig

Tom Anthuenis, Inge Baetens, Lucien Bats, Ward Bohé (verslag), Chris De Beer, Nelly Maes, Jan Meganck, Herman Paternoster, Hilde Reyniers, Marc Steels, Geert Vandenhende, Luk Van Meervenne.

verontschuldigd

Gerry Bontinck, , Annemie Charlier, Roland De Meerleer, Maaïke Dickx, Anneke Luyckx, Karel Noppe, Marcella Piessens, Femke Pieters, Greet Polfliet, Bart Thiron, Wouter Van Bellingen, Kris Van der Coelden, Kristof Van Gansen, Jack van Peer, Gerrit Van Puyvelde, Karolien Verberckmoes.

afwezig

agenda

1. visie-ontwikkeling **toekomst Salons** (o.b.v. verslag ambtelijke werkgroep)
2. stand van zaken **relighting Salons**
3. bespreking definitief advies **Beoordelingscommissie** Kunsten en Erfgoed
4. Nieuws uit de **aankoop- en restauratiepraktijk**
5. Update **activiteitenprogramma najaar 2018 - voorjaar 2019**
6. **Varia**: punten door u aan te brengen

De documenten over de agendapunten 1, 3 en 5 worden ter zitting overhandigd en als (elektronische) bijlage toegevoegd bij dit verslag.

Voorzitter *Lucien Bats* verwelkomt de aanwezigen en vraagt het verslag van de vorige bijeenkomst (MC 11 van 26-02-2018) goed te keuren. Het verslag wordt goedgekeurd.

1. Visie-ontwikkeling toekomst Salons (o.b.v. verslag ambtelijke werkgroep)

Ward Bohé situeert de context: een ambtelijke werkgroep, samengesteld uit medewerkers van verschillende stadsdiensten, die een visie poogt uit te bouwen voor de toekomst van de Salons. Er is nog geen finaal document beschikbaar.

Marc Steels opent de debatten. Hij vindt dat uit respect voor het huis, en uitgaande van de kwaliteiten van het gebouw, een cultureel-economische bestemming de beste toekomstmogelijkheden biedt. Wat nu al gebeurt, kan verder geïntensifieerd worden: concerten, poëzie, kortlopende expo's, maar kleinschalig. De museumfunctie verhindert nu bepaalde activiteiten omdat de beveiliging van de collectie teveel eisen stelt. In de toekomst zou wel een werking in thematische blokken kunnen georganiseerd worden,

waarbij het Huis van de Sint een zekerheid is die jaarlijks terugkeert tussen 12-11 en 06-12.

Een welzijnsbestemming of de invoering van een spelotheek functie is niet aangewezen wegens problemen van bereikbaarheid en toegankelijkheid. Belangrijk is echter dat er een goede beheersstructuur rond het huis blijft uitgebouwd.

Luk Van Meervenne benadrukt eveneens de kwaliteiten eigen aan het huis als uitgangspunt voor een toekomstplan.

Lucien Bats voegt er aan toe dat sterkhouders in het huidige museumprogramma: Salons in Jonge Handen en Terrazza in de toekomst niet mogen verdwijnen. Ook poëzieavonden, boekvoorstellingen en kleinschalige concerten blijven passende activiteiten voor het huis. Het huisvesten van de dienst toerisme is geen optie omdat daar reeds een plaats voor voorzien is in de nieuw te bouwen stadswinkel bij het stadhuis. Het Cultuurcentrum zou wel een organiserende en sturende rol kunnen spelen in de toekomstige exploitatie van het huis.

Hij wordt hierin bijgetreden door *Geert Vandenhende* die in de Salons geen rol voor een spelotheek ziet weggelegd. Volgende elementen dienen volgens hem ook in een toekomstvisie vervat te zitten: de voorwaarden creëren voor een open evenementenhuis, met een aantrekkelijke (artistieke) aankleding, de nodige technische vereisten, een beperkte horeca-functie, het actief betrekken van de tuin bij de werking,...

Nelly Maes sluit zich in grote lijnen aan bij de visie ontwikkeld door *Marc Steels* en voegt er aan toe dat de derde verdieping (vandaag niet gerestaureerd, nauwelijks toegankelijk en dus niet in gebruik) het lokale bedrijfsleven kan boeien. Oorspronkelijk werd het huis door de stad gekocht om er een kunstcollectie in onder te brengen. Het programma door Lucien Bats genoemd, beschouwt zij als aantrekkingspolen, maar zij wil een totaalplan: geen privatisering, maar zeker een publieke bestemming en dit in de culturele sfeer waarbij ook de lokale economie en toerisme een rol kunnen spelen. De kracht van het huis wordt onderschat, bijvoorbeeld op het moment dat kunstenaars bepaalde kamers als 'artist in residence' kunnen gaan gebruiken. Maar voor er een plan tot stand komt, dient er eerst een goede analyse gemaakt te worden van alle mogelijkheden die het gebouw te bieden heeft. In de voorliggende nota, die eerder als een losse verzameling ideeën kan worden beschouwd, ontbreken grotendeels de elementen analyse, visie en samenhang. Het allerbelangrijkste is dat er continuïteit blijft in de zorg voor en het beheer van het gebouw.

Jan Meganck haalt het voorbeeld van Tongeren aan waar de Dienst Toerisme gevestigd is in een historische kapel die tevens fungeert als tentoonstellingsruimte.

Chris De Beer en Hilde Reyniers zien een rol weggelegd bij de Cultuurraad Sectie Beeldende Kunsten om hierover een toekomstvisie te ontwikkelen. Ook het Cultuurcentrum dient nauwer betrokken te worden. De vraag wordt gesteld of het wel de opdracht is van de museumcommissie om mee de lijnen uit te zetten, nu het gebouw en de werking errond als museumopdracht verdwijnt tegen 2021.

Tom Anthuenis wil graag de historische kwaliteiten van het gebouw ook in de toekomst behouden zien en blijft het interessant vinden dat de bezoeker info krijgt over de oorsprong van het gebouw en de leefomstandigheden.

Lucien Bats stelt voor om rond het thema 'toekomst van de Salons' (toch) binnen de museumcommissie een werkgroep bijeen te roepen. *Marc Steels* stelt voor om ook de expertise en creativiteit van de stadsarchitecten op te vragen. Ook het Cultuurcentrum zal er bij betrokken worden. Uitnodiging volgt in september.

2. stand van zaken relighting Salons (bevindt zich in finale fase)

De commissieleden volgen een kleine rondleiding van de gelijkvloerse tot en met de tweede verdieping. Op het gelijkvloers is er aandacht voor de expo 'Aanwinsten 2: Proost, De Lannoy, Heye, Vereecken, Lahaye'. De kwaliteit van de nieuwe verlichting en de manier waarop die in de ruimtes is geïntegreerd wordt door de commissieleden zeer positief onthaald.

3. bespreking definitief advies Beoordelingscommissie Kunsten en Erfgoed

Het document '20180515 beleidsplan 2019 2023 voorlopig advies beoordelingscommissie kunsten en erfgoed' samen met de toekenningen indeling aan landelijke en regionale collectiebeherende organisaties wordt toegelicht door *Ward Bohé*.

Nelly Maes feliciteert het museumteam met de positieve kwotering. Zij merkt op dat naar indeling op collectieniveau de Mercatorcollectie de regionale indeling flink overstijgt. *Chris De Beer* heeft het in dit opzicht over een onderfinanciering van de werkingsmiddelen om een (inter)nationale activiteit te kunnen ontplooiën. *Nelly Maes* duidt op de problemen met de verlichting in dit museum en wordt bijgetreden door *Geert Vandenhende* die als exploitant van het Huis van de Sint jaar na jaar te maken heeft met technische problemen. Zij gaat verder over het vrijwilligersbeleid dat aan bod komt bij de verschillende partners die op collectieniveau bij het museum betrokken zijn. Bij vrijwilligers die ingeschakeld worden in de publiekswerking haalt zij het stichtende voorbeeld aan van de stad 's Hertogenbosch waar meer dan 100 vrijwilligers enthousiast optreden als gids en ambassadeur van de stad. Een voorbeeld dat hier navolging zou verdienen. *Inge Baetens* vermeldt dat er voor het bestuderen van de collecties (basisfunctie wetenschappelijk onderzoek) toch wenselijk is dat er binnen het museum een tweede medewerker (naast de conservator) op A-niveau tewerkgesteld is. *Lucien Bats* verwijst in deze optiek naar het schrijven van de commissie aan het college hieromtrent en stelt voor een opvolgingsbrief te richten aan de nieuwe coalitie.

4. Nieuws uit de aankoop- en restauratiepraktijk

4.1. Erfgoedcollectie De Grave: aankoop

Ward Bohé situeert het belang, de uniciteit, de samenstelling en het volume van deze verzameling. Ze werd discreet en in zijn totaliteit gekocht door het museum aan de weduwe van

de verzamelaar, hoewel de collectie voor 70 % uit documenten bezorgt. Na registratie en een kennismakingsexpo (19-08>23-09) worden de documentaire stukken bij het Stadsarchief gedeponeerd. Een nauwkeurige taxatie van de ca 2.500 objecten leert dat de aankoopprijs van 10.000 EUR zeker gerechtvaardigd is. De commissie oordeelt dat de aankoop in het kader van de succesvolle 800-jaarexpo's een goede beslissing geweest is.

4.2.Grafiekmap Jan Declair: aankoop

Binnen de lopende beleidsperiode 2014-2018/19 hoort het verzamelen van (groot)grafiek tot de opdrachten. Voor de 20^e maal geeft kunstenaar-uitgever Emiel Hoorne een exclusieve grafiekmap uit. De musea hebben (als enige openbare instelling) de hele reeks in bezit. Vermoedelijk wordt na deze editie de uitgave van kunstmappen stopgezet. De commissie gaat akkoord om de map 'Griekse kerstkaarten uit Bourgogne' van Jan Declair (april 2017 – 10/35 – 6 linsneden met inleiding van Pjeroo Roobjee) aan te kopen voor een bedrag van 750 EUR (alle kosten inbegrepen). De map werd ingezien op de vergadering.

4.3.Grafiek Jan Wellens: schenking

Een reeks van 5 linsneden met wielertaferelen wordt positief geadviseerd om als schenking te worden aanvaard van kunstenaar Jan Wellens. Ook deze werken werden aan de commissieleden getoond.

4.4.Schilderkunst Ghisleen Verdickt: aankoop

Dhr Damiaan De Schryver biedt (dan toch) enkele schilderijen van Ghisleen Verdickt te koop aan. De museumstaf selecteerde een viertal werken 'Liggende krijgsgevangene die leest', 'Krijgsgevangene schrijlings op een bankje', 'Zittende krijgsgevangene, de handen in de schoot' en 'Krijgsgevangene zittend op een bankje'. De commissie gaat akkoord met de keuze van de werken en eveneens met de intentie om per schilderij 3.000-3.500 EUR te bieden. De werken zouden voor het eerst getoond worden in oktober tijdens het project 'loopgraven in W.O. I.'

4.5.Grafiek André Roelant: schenking

André Roelant wil aan het museum enkele werken uit het eigen atelier schenken. Het gaat om 6 etsen ingestuurd voor de Provinciale Prijs voor grafiek 1965, een reserve uit een geheel van 10 werken (2 grote litho's niet inbegrepen) ingestuurd voor de Staatsprijs 1969 en een op latere datum te kiezen grafiek op voorstel van de kunstenaar. De commissie adviseert positief.

5. Update activiteitenprogramma najaar 2018 - voorjaar 2019

De commissie neemt kennis van het uitgebreide en gevarieerde activiteitenprogramma.

Nelly Maes en Chris De Beer vragen in de toekomst een voldoende lange looptijd van tentoonstellingen zodat er meer positieve effecten komen uit de publiciteit.

Tom Anthuenis suggereert om, in het kader van de tentoonstellingen in het Mercatormuseum, contact op te nemen met de Phoebus Foundation om cartografische collecties van Katoennatie tentoon te stellen. Ward Bohé antwoordt dat er inmiddels een vraag gesteld werd om de recentelijk verworven 'Atlas Maior' van Joannes Blaeu tentoon te stellen in het Mercatormuseum.

6. Varia: punten door u aan te brengen

Geen punten aangebracht.

Volgende vergaderingen

september: werkgroep 'toekomst Salons'

oktober : Museumcommissie 13

Ward Bohé

Verslag 28-06-2018